

SV

SV

SV

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den [...]
KOM(2008) 442/4

2008/xxxx (CNS)

Förslag till

RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av förordningarna (EG) nr 1290/2005 om finansieringen av den gemensamma jordbrukspolitiken och (EG) nr 1234/2007 om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter (”enda förordningen om de gemensamma organisationerna av marknaden”) i syfte att upprätta ett program för frukt i skolan

(framlagt av kommissionen)

{SEK(2008) 2225}
{SEK(2008) 2226}

MOTIVERING

Genom rådets förordning (EG) nr 1182/2007, som innehåller särskilda bestämmelser för sektorn för frukt och grönsaker, föreskrevs en genomgripande reform av denna sektor för att främja dess konkurrenskraft, göra den mer marknadsorienterad och få den att ansluta sig närmare till förhållandena inom de övriga sektorer som omfattas av den reformerade gemensamma jordbrukspolitiken. Ett av de centrala målen för denna reformerade ordning är att bryta den sjunkande trenden för konsumtionen av frukt och grönsaker.

Att stabilisera marknaderna, trygga livsmedelsförsörjningen och tillförsäkra konsumenterna tillgång till varor till skäliga priser är några av de mål för den gemensamma jordbrukspolitiken som anges i artikel 33 i fördraget. Gemenskapsstöd enligt ett program för gratis frukt i skolan för utdelning av frukt (däribland bananer) och grönsaker samt produkter av sådana livsmedel till skolelever skulle bidra till att uppnå dessa mål. Ett sådant program skulle också få de unga konsumenterna att sätta värde på frukt och grönsaker.

Med hänsyn till detta har det övergripande målet för ett EU-program för gratis frukt (och grönsaker) i skolan definierats enligt följande: att ge politiska och finansiella ramar för medlemsstaternas initiativ i syfte att varaktigt öka andelen frukt och grönsaker i kosten för barn som är i den ålder då ätvanorna grundläggs. Detta skulle vara en investering för framtiden, eftersom det skulle bidra till att undvika eller reducera vårdkostnader som orsakas av en otillfredsställande kosthållning. Dessutom skulle de positiva effekterna på konsumtionen bidra till uppnåendet av målen för den gemensamma jordbrukspolitiken.

Eftersom fetma tenderar att koncentreras till socialt missgynnade grupper skulle ett program för gratis frukt i skolan också ge positiva sociala effekter genom att minska de rådande ojämlikheter som gäller människors hälsa.

Betydelsen av frukt och grönsaker som en del av en sund kosthållning framhålls i kommissionens vitbok om en EU-strategi för hälsofrågor som rör kost, övervikt och fetma, som betonar behovet av samordnade åtgärder på EU-nivå och fäster uppmärksamheten vid den roll som den gemensamma jordbrukspolitiken skulle kunna spela för att forma kostvanor i Europa, särskilt i syfte att motverka övervikt och fetma. Där hävdas att ett *”fruktprogram” för skolan skulle vara ett stort steg i rätt riktning*. I samma avseende krävs enligt artikel 152.1 i fördraget att *”en hög hälsoskyddsnivå för människor ska säkerställas vid utformning och genomförande av all gemenskapspolitik och alla gemenskapsåtgärder”*.

I samband med att rådet godkände reformen av den samlade marknadsordningen för frukt och grönsaker, avgav det följande uttalande: *”Mot bakgrund av den dramatiska ökningen av fetma bland skolbarn, vilken har belysts i kommissionens nyligen offentliggjorda vitbok [...] uppmanar rådet kommissionen att så snart som möjligt lägga fram ett förslag till ett system med frukt i skolorna på grundval av en konsekvensanalys av fördelarna, genomförbarheten och de administrativa kostnaderna.”*

I sitt betänkande om EU:s preliminära budgetförslag för räkenskapsåret 2008 *”betonar [Europaparlamentet] åter sitt bestämda åtagande för ordentliga budgetanslag för frukt och grönsaker i skolorna [och] uttrycker sin förvåning över att rådet inte genomförde sina politiska åtaganden avseende dessa frågor genom att inrätta en ny budgetpost och en reserv i budgeten i väntan på att en rättslig grund fastställs. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram ett lagförslag i detta sammanhang, i enlighet med vad som fastställdes i slutsatserna från rådets (jordbruk) möte i juni 2007.”*

I enlighet med det åtagande som gjorts för en bättre lagstiftning har kommissionen bedömt konsekvenserna av följande fyra möjliga alternativ för ett program för frukt i skolan: "status quo" – ingen ny åtgärd på EU-nivå. "Upprättande av nätverk" – utbytande av erfarenheter och kunnande samt informations- och kommunikationsåtgärder. "Stödjande initiativ" – initiativ för främjande av konsumtion av frukt och grönsaker i skolorna utan gemenskapsfinansiering av de levererade produkterna. "Pådrivande initiativ" – upprättande av en enda, flexibel EU-ram för leveranser av produkter till elever, uppföljning och utvärdering samt kompletterande åtgärder. I konsekvensanalysen drogs slutsatsen att "pådrivande initiativ" (alternativ 4) förefaller vara mest lämpat för att uppnå de mål som eftersträvas.

Mot denna bakgrund föreslår kommissionen att ett program för frukt i skolan inrättas som för att uppnå största möjliga effekt sammanför de tre handlingsalternativen i ett paket där de ömsesidigt stöder varandra. Det består av följande inslag:

- **Gratis utdelning av frukt och grönsaker** i skolorna (enligt alternativet "pådrivande initiativ"). Gemenskapsstöd bör ges för medfinansiering av tillhandahållande av frukt och grönsaker till målgruppen skolelever i åldern 6 till 10 år, därmed sammanhängande logistikkostnader samt uppföljning och utvärdering. I detta syfte föreslås beslut om ett budgetanslag på totalt 90 miljoner euro enligt avdelning I av rådets förordning (EG) nr 1234/2007. Detta skulle medge att de program för frukt i skolan som förekommer i några medlemsstater utvidgas och att sådana program inrättas i de medlemsstater som, ofta på grund av budgetbegränsningar, inte redan har några sådana program. Andelen för gemenskapens medfinansiering skulle vara i storleksordningen 50 % (75 % i konvergensregioner).
- **Kompletterande åtgärder.** Skyldighet för medlemsstaterna att på nationell eller regional nivå utveckla en strategi i samråd med de offentliga hälsovårds- och utbildningsmyndigheterna, branschen och övriga intressenter. Strategin bör ange på vilket sätt ett program för gratis frukt i skolan bäst kan genomföras och integreras med skolornas läroplaner. Vid genomförandet skulle det vara obligatoriskt att framhålla EU:s medverkan. De kompletterande åtgärderna skulle i första hand finansieras nationellt.
- **Upprättande av nätverk** – i syfte att uppmuntra till utbyte av information och kunnande mellan aktörer inom programmet och väcka medvetande om det hos allmänheten (enligt presentationen av alternativ 2 – "upprättande av nätverk"). Budgetanslaget bör uppgå till 1,3 miljoner euro.
- **Främjande av jordbruksprodukter**, som skulle kunna komma i fråga för stöd enligt EU:s allmänna ramar för främjande av jordbruksprodukter (enligt presentationen av alternativ 3 – "stödjande initiativ"). Medlemsstaterna skulle särskilt kunna utnyttja dessa ramar för genomförandet av nödvändiga kompletterande åtgärder som syftar till ökad medvetenhet om de välgörande effekterna av att konsumera frukt och grönsaker. Den nyligen genomförda reformen av sektorn för frukt och grönsaker har ökat den preliminära budgeten för främjande av dessa produkter med 6 miljoner euro.
- **Uppföljning och utvärdering.** I syfte att upprätta tillförlitliga data för fortsatta undersökningar av effektiviteten hos program för frukt i skolan i dess olika former och för utbyte av bästa praxis bör uppföljning och utvärdering ingå som en integrerad del i ett EU-program.

Alla program skulle följaktligen omfatta följande tre inslag:

- Gratis utdelning av frukt (och/eller grönsaker) i skolor.
- En rad kompletterande åtgärder.
- Uppföljning och utvärdering.

Förslaget åtföljs av en konsekvensbedömning som utarbetats av en avdelningsövergripande arbetsgrupp för att säkerställa förenlighet mellan gemenskapens politiska program på olika områden.

Förslag till

RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av förordningarna (EG) nr 1290/2005 om finansieringen av den gemensamma jordbrukspolitiken och (EG) nr 1234/2007 om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter ("enda förordningen om de gemensamma organisationerna av marknaden") i syfte att upprätta ett program för frukt i skolan

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 36 och 37,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande¹, och

av följande skäl:

- (1) Genom rådets förordning (EG) nr 1182/2007², som innehåller särskilda bestämmelser för sektorn för frukt och grönsaker, föreskrevs en genomgripande reform av denna sektor för att främja dess konkurrenskraft, göra den mer marknadsorienterad och få den att ansluta sig närmare till förhållandena inom de övriga sektorer som omfattas av den reformerade gemensamma jordbrukspolitiken. Ett av de centrala målen för denna reformerade ordning är att bryta den sjunkande trenden för konsumtionen av frukt och grönsaker.
- (2) Att stabilisera marknaderna, trygga livsmedelsförsörjningen och tillförsäkra konsumenterna tillgång till varor till skäliga priser är några av de mål för den gemensamma jordbrukspolitiken som anges i artikel 33 i fördraget. Gemenskapsstöd enligt ett program för frukt i skolan för utdelning av frukt (däribland bananer) och grönsaker samt produkter av dessa livsmedel till skolelever skulle bidra till att uppnå dessa mål. Ett sådant program bör dessutom få de unga konsumenterna att sätta värde på frukt och grönsaker och bör därför öka konsumtionen av dem i framtiden, vilket skulle öka jordbrukets lönsamhet, vilket också är ett mål för den gemensamma jordbrukspolitiken. Dessutom får enligt led b i artikel 35 i fördraget beslut fattas inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken om gemensamma åtgärder, som ett program för frukt i skolan, för att främja konsumtionen av vissa varor.
- (3) Vidare krävs enligt artikel 152.1 i fördraget att "en hög hälsoskyddsnivå för människor ska säkerställas vid utformning och genomförande av all gemenskapspolitik och alla

¹ EUT C [...], [...], s. [...].

² EUT L 273, 17.10.2007, s. 1.

gemenskapsåtgärder”. De uppenbara positiva hälsoeffekterna av ett program för frukt i skolan är inslag som bör integreras med genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken.

- (4) I detta sammanhang framhålls betydelsen av frukt och grönsaker som en del av en sund kosthållning i kommissionens vitbok om en EU-strategi för hälsofrågor som rör kost, övervikt och fetma, som betonar behovet av samordnade åtgärder på EU-nivå och fäster uppmärksamheten vid den roll som den gemensamma jordbrukspolitiken skulle kunna spela för att forma kostvanor i Europa, särskilt i syfte att motverka övervikt och fetma. Där hävdas att ”ett ”fruktprogram” för skolan skulle vara ett stort steg i rätt riktning”.
- (5) I samband med att rådet antog förordning (EG) nr 1182/2007 avgav det följande uttalande: ”Mot bakgrund av den dramatiska ökningen av fetma bland skolbarn, vilken har belysts i kommissionens nyligen offentliggjorda vitbok [...] uppmanar rådet kommissionen att så snart som möjligt lägga fram ett förslag till ett system med frukt i skolorna på grundval av en konsekvensanalys av fördelarna, genomförbarheten och de administrativa kostnaderna.”
- (6) Det bör därför beslutas om gemenskapsstöd för medfinansiering av utdelning till skolelever av vissa hälsosamma produkter från sektorerna för frukt och grönsaker, bearbetade produkter av frukt och grönsaker respektive bananer, samt också för vissa därmed sammanhängande kostnader för logistik, distribution, utrustning, kommunikation, uppföljning och utvärdering. Kommissionen bör fastställa villkoren för programmet.
- (7) För att säkerställa att programmet för frukt i skolan genomförs korrekt bör de medlemsstater som vill utnyttja det först utarbeta en strategi för genomförandet på nationell eller regional nivå. De bör också besluta om de kompletterande åtgärder som krävs för att få programmet att fungera effektivt.
- (8) För att inte begränsa den samlade effekten av liknande nationella åtgärder bör medlemsstaterna också kunna bevilja ytterligare nationellt stöd till leveranser av produkter och till täckning av därmed sammanhängande kostnader, och programmet för gratis frukt i skolan bör inte påverka särskilda nationella program för frukt i skolan som följer gemenskapslagstiftningen. För att säkerställa att gemenskapsprogrammet ger effekter i praktiken bör det dock inte ersätta redan förekommande finansiering av befintliga nationella program för frukt i skolan eller för annan distribution till skolor som även omfattar frukt.
- (9) För att säkerställa en sund budgetförvaltning bör det föreskrivas ett fast tak för gemenskapsstödet och maximala medfinansieringsnivåer, och gemenskapens bidrag till finansieringen av programmet bör läggas till i förteckningen över utgifter som berättigar till finansiering från EGFJ i artikel 3.1 i förordning (EG) nr 1290/2005 av den 21 juni 2005 om finansieringen av den gemensamma jordbrukspolitiken³.

³ EUT L 209, 11.8.2005, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 1437/2007 (EUT L 322, 7.12.2007, s. 1).

- (10) För att ge den tid som krävs för ett friktionsfritt genomförande av programmet bör det tillämpas från och med läsåret 2009/2010. En rapport om genomförandet av programmet bör lämnas efter tre år.
- (11) För att öka programmets effekter bör gemenskapen kunna finansiera åtgärder för information, uppföljning och kontroll som syftar till att öka allmänhetens medvetande om programmet för frukt i skolan och dess mål samt åtgärder för att upprätta nätverk som har samband med det, utan att det påverkar gemenskapens befogenheter att inom ramen för rådets förordning (EG) nr 3/2008 av den 17 december 2007 om informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder för jordbruksprodukter på den inre marknaden och i tredjeland⁴ medfinansiera nödvändiga kompletterande åtgärder för att öka medvetenheten om de välgörande effekterna på hälsan av konsumtion av frukt och grönsaker.
- (12) Bestämmelserna i förordning (EG) nr 1182/2007 har genom förordning (EG) nr 361/2008⁵ integrerats med förordning (EG) nr 1234/2007⁶ med verkan från den 1 juli 2008.
- (13) Förordningarna (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 1234/2007 bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Ändring av förordning (EG) nr 1290/2005

I artikel 3.1 i förordning (EG) nr 1290/2005 ska följande läggas till som led f:

- ”f) gemenskapens bidrag till finansieringen av det program för frukt i skolan som avses i artikel 103ga.1 i rådets förordning (EG) nr 1234/2007*.

(*) EUT L 299, 16.11.2007, s. 1.”

Artikel 2

Ändring av förordning (EG) nr 1234/2007

Förordning (EG) nr 1234/2007 ska ändras på följande sätt:

- (1) Avsnitt IVa i kapitel IV i avdelning I av del II ska ändras på följande sätt:
- a) Följande underavsnitt IIa ska införas efter artikel 103g:

⁴ EUT L 3, 5.1.2008, s. 1.

⁵ EUT L 121, 7.5.2008, s. 1.

⁶ EUT L 299, 16.11.2007, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr .../2008 (EUT L ..., ... 2008, s. ...).

”UNDERAVSNITT IIa PROGRAM FÖR FRUKT I SKOLAN

Artikel 103ga

Stöd till utdelning av frukt-, grönsaks- och bananprodukter till elever

1. På villkor som ska fastställas av kommissionen ska från och med läsåret 2009/2010 gemenskapsstöd ges till utdelning till skolelever av vissa produkter från sektorerna för frukt och grönsaker, bearbetade produkter av frukt och grönsaker respektive bananer, som ska fastställas av kommissionen; gemenskapsstöd ska även få ges till vissa därmed sammanhängande kostnader för logistik, distribution, utrustning, kommunikation, uppföljning och utvärdering.
2. Medlemsstater som önskar delta i programmet på nationell eller regional nivå ska först upprätta en strategi för genomförandet av det. De ska också besluta om de kompletterande åtgärder som krävs för att få programmet att fungera effektivt.
3. Det gemenskapsstöd som avses i punkt 1 får inte
 - a) överstiga 90 miljoner euro per läsår,
 - b) överstiga 50 % av de distributionskostnader och därmed sammanhängande kostnader som avses i punkt 1, respektive 75 % av dessa kostnader i regioner som är stödberättigade enligt konvergensmålet,
 - c) täcka andra kostnader än de distributionskostnader och därmed sammanhängande kostnader som avses i punkt 1, eller
 - d) utnyttjas för att ersätta befintlig finansiering av redan förekommande nationella program för frukt i skolan eller för distribution i skolor som även avser frukt.

Med *konvergensmålet* ska avses målet för verksamheten till förmån för de minst utvecklade medlemsstaterna och regionerna enligt den gemenskapslagstiftning som reglerar Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), Europeiska socialfonden (ESF) och Sammanhållningsfonden under perioden 1 januari 2007 – 31 december 2013.

4. Medlemsstaterna får utöver gemenskapsstödet bevilja nationellt stöd till sådana distribution av produkter och därmed sammanhängande kostnader som avses i punkt 1. De får även bevilja nationellt stöd till finansieringen av sådana kompletterande åtgärder som avses i punkt 2.
5. Gemenskapens program för frukt i skolan ska inte påverka särskilda nationella program för frukt i skolan som följer gemenskapslagstiftningen.

6. Gemenskapen får även i enlighet med artikel 5 i förordning (EG) nr 1290/2005 finansiera åtgärder för information, uppföljning och utvärdering avseende programmet för frukt i skolan, däribland åtgärder som syftar till att öka allmänhetens medvetande om programmet, samt därmed sammanhängande åtgärder för upprättande av nätverk.”

- b) Följande rubrik ska införas före artikel 103h:

**”UNDERAVSNITT III
FÖRFARANDEN”**

- c) I artikel 103h ska följande led läggas till:

- ”f) Bestämmelser om det program för frukt i skolan som avses i artikel 103ga, däribland förteckningen över berörda produkter, fördelningen av stödet mellan medlemsstaterna, ekonomisk förvaltning och budgetförvaltning samt därmed sammanhängande kostnader, nationella strategier, kompletterande åtgärder och information, uppföljning och utvärdering och åtgärder för upprättande av nätverk.”

- (2) I artikel 180 andra stycket ska ”103ga” läggas till efter ”103e”.

- (3) I artikel 184 ska följande punkt 6 läggas till:

- ”6. Före den 31 augusti 2012 till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av det program för frukt i skolan som föreskrivs genom artikel 103ga.”

Artikel 3
Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den sjunde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den [...]

På rådets vägnar
Ordförande

FINANSIERINGSÖVERSIKT				
1. BUDGETRUBRIK: 05 02 08 12 (rubrik som ska inrättas) 05 08 09			ANSLAG: – p.m. (2008) 2 milj. euro (prel. budgetförslag 2009)	
2. ÅTGÄRDENS BENÄMNING: Rådets förordning om ändring av förordningarna (EG) nr 1290/2005 om finansieringen av den gemensamma jordbrukspolitiken och (EG) nr 1234/2007 om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter ("enda förordningen om de gemensamma organisationerna av marknaden") i syfte att upprätta ett program för frukt i skolan				
3. RÄTTSLIG GRUND: Artiklarna 36 och 37 i fördraget				
4. SYFTE: Att tillhandahålla frukt-, grönsaks- och bananprodukter till skolelever, vilket bör öka den framtida konsumtionen och bidra till att stabilisera marknaderna.				
5. BUDGETKONSEKVENSER	12- MÅNADERS PERIOD (miljoner EUR)	INNEVARANDE RÄKENSKAPS ÅR 2008 (miljoner EUR)	FÖLJANDE RÄKENSKAPSÅR 2009 (miljoner EUR)	
5.0 UTGIFTER – SOM BELASTAR GEMENSKAPENS BUDGET (BIDRAG/STÖD) – NATIONELLA MYNDIGHETER – ANDRA	+91,3	–	–	
5.1 INTÄKTER – GEMENSKAPENS EGNA MEDEL (AVGIFTER/TULLAR) – NATIONELLA	–	–	–	
	2010	2011	2012	2013
5.0.1 BERÄKNADE UTGIFTER	+91,3	+91,3	+91,3	+90,3
5.1.1 BERÄKNADE INTÄKTER	–	–	–	–
5.2 BERÄKNINGSMETOD: –				
6.0 KAN PROJEKTET FINANSIERAS MED DE MEDEL SOM ANSLAGITS UNDER DET BERÖRDA KAPITLET I BUDGETEN FÖR INNEVARANDE ÅR? JA NEJ				
6.1 KAN PROJEKTET FINANSIERAS GENOM ÖVERFÖRING MELLAN KAPITEL I BUDGETEN FÖR INNEVARANDE ÅR? JA NEJ				
6.2 KOMMER DET ATT BEHÖVAS EN TILLÄGGSBUDGET? JA NEJ				
6.3 KOMMER DET ATT BEHÖVAS ANSLAG I KOMMANDE BUDGETAR? JA NEJ				
ANMÄRKNINGAR:				
1)	Tillhandahållande av produkter	90 miljoner euro		
2)	Upprättande av nätverk			
	2010 – 2011 – 2012	1 miljon euro		
	+ årlig konferens	0,3 miljoner euro		